

EKİM AYI FİYAT GELİŞMELERİ

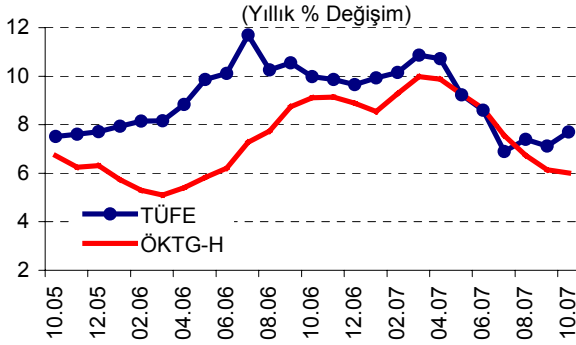
Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

5 Kasım 2007

ÖZET...

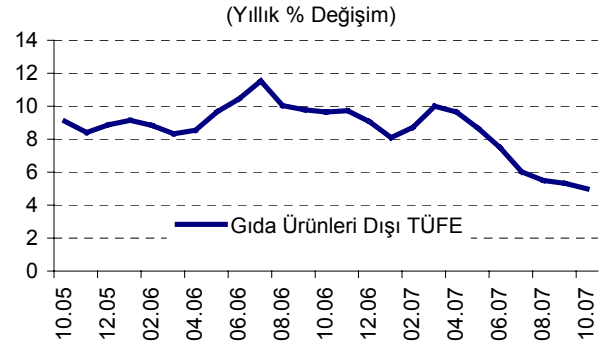
Ekim ayında tüketici fiyatları gıda fiyatlarındaki belirgin yükselişin etkisiyle yüzde 1,81 oranında artmış ve yıllık enflasyon yüzde 7,70 olarak gerçekleşmiştir. Dayanıklı tüketim malları ve hizmet fiyatlarındaki gelişmeler parasal sıkılaştırmanın gecikmeli etkilerinin sürdüğüne işaret etmektedir. Nitekim, işlenmiş gıda fiyatlarındaki yüksek artışa rağmen çekirdek enflasyon göstergelerindeki gerileme devam etmiştir. Yönetilen/yönlendirilen fiyatlardaki ayarlamaların kısa vadede enflasyonda geçici bir artışa yol açacağı düşünülse de sonrasında enflasyonun yeniden düşüş eğilimine gireceği tahmin edilmektedir.

...DEĞERLENDİRMELER...

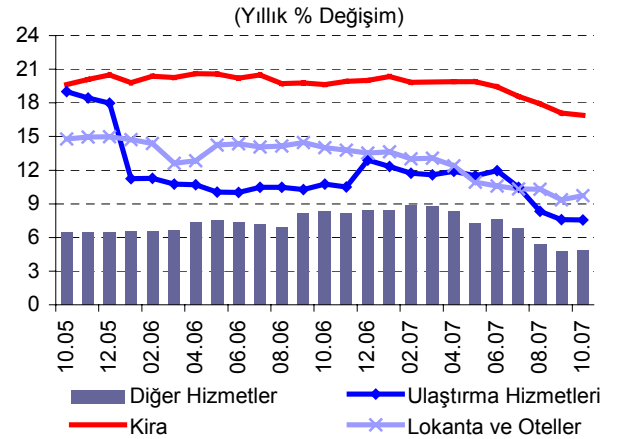
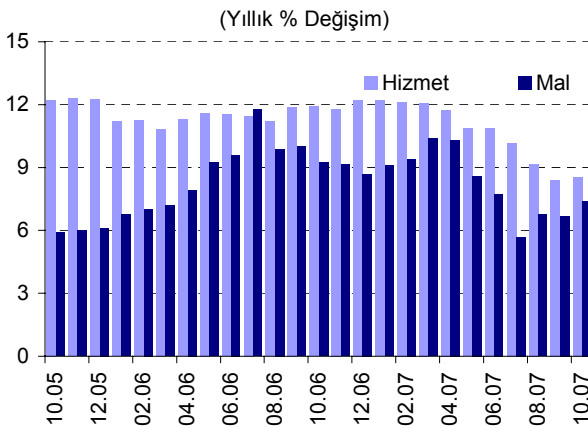

Yıllık tüketici enflasyonu Ekim ayında gıda fiyat artışlarından dolayı yükselmiştir. Enerji, işlenmemiş gıda ürünleri, alkollü içecekler ve tütün ürünleri ile altın hariç TÜFE göstergesinin (ÖKTG-H) yıllık artış hızında Mart ayından bu yana devam eden gerileme eğilimi yavaşlamakla birlikte Ekim ayında da sürmüştür.

Son dönemde gıda fiyatlarında gözlenen yüksek artışlar tüketici enflasyonunu olumsuz etkilemektedir. Ancak, gıda ürünleri dışı tüketici enflasyonu gerileme eğilimini sürdürmektedir. 2006 yılı sonunda yüzde 9 olan gıda ürünleri dışı enflasyon, Ekim ayında yüzde 5 oranına gerilemiştir.

Ekim ayında mal grubu fiyatları yüzde 2,09, hizmet grubu fiyatları ise yüzde 1,06 oranında artmıştır. Yıllık enflasyon mal grubunda yüzde 7,41, hizmet grubunda yüzde 8,53 olarak gerçekleşmiştir.

EKİM AYI FİYAT GELİŞMELERİ

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

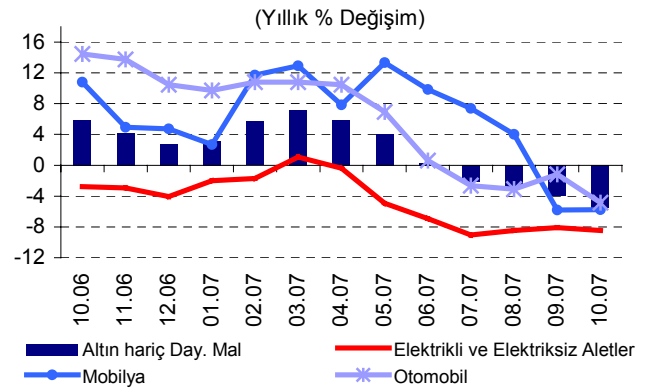
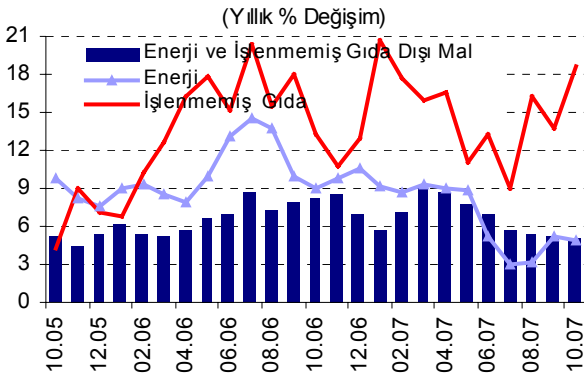
5 Kasım 2007

Hizmet grubu fiyatlarının yıllık artış oranındaki gerileme Ekim ayında duraksamıştır. Bu gelişmede, lokanta-oteller ile haberleşme hizmetleri grubunun yıllık enflasyonundaki artışlar etkili olmuştur. Lokanta-oteller grubu fiyat gelişmelerinde son dönemde gıda fiyatlarındaki yüksek oranlı artışların yemek hizmetleri üzerindeki etkisi belirleyici olmuştur. Yıllık kira enflasyonundaki düşüş devam ederken, eğitim ve sağlık hizmetlerinde yıllık enflasyon 2003 temel yıllı endekse göre en düşük seviyelere gerilemiştir. Özetle, yemek hizmetleri dışındaki hizmet kalemlerinde yavaşlama devam etmiştir.

Enerji ve işlenmemiş gıda dışı mal fiyatları yıllık artışı, giyim-ayakkabı ve dayanıklı mal grubundaki olumlu fiyat gelişmelerinin etkisi ile yavaşlama eğilimini sürdürerek, yüzde 5,04 olmuştur. Öte yandan, işlenmiş gıda ürünlerindeki fiyat artışlarının hızlanması bu gruptaki yavaşlamayı sınırlamıştır.

Eylül ve Ekim aylarında uluslararası piyasalarda petrol fiyatlarında gözlenen keskin yükseliş, Yeni Türk lirasının güçlü konumunu sürdürmesiyle yurt içi akaryakıt fiyatlarına yansımamıştır. Nitekim, Ekim ayında enerji grubu fiyatları yüzde 0,10 ile oldukça sınırlı bir oranda artmış ve bu grupta yıllık enflasyon yüzde 4,82 oranına gerilemiştir. Diğer taraftan, İstanbul'da Kasım ayı başında yürürlüğe giren yeni su tarifeleri ile akaryakıt ürünlerinden alınan Özel Tüketim Vergisi (ÖTV) tutarlarındaki artışlar, enerji grubu fiyatlarını ve Kasım ayı enflasyonunu olumsuz yönde etkileyecektir.

Ayrıca, tütün ürünlerinden alınan maktu ÖTV tutarlarında yapılan düzenlemenin de Kasım ayı enflasyonunu yükselteceği not edilmelidir.

Parasal sıkılaştırmanın dayanıklı mal grubu (altın hariç) fiyatları üzerindeki gecikmeli etkisi güçlü bir şekilde sürmektedir. Grup fiyatları Ekim ayında bir önceki aya kıyasla yüzde 1,29 oranında azalmıştır. Otomobil fiyatları yüzde 2,10 oranında gerilerken, elektrikli ve elektriksiz aletlerin fiyatlarındaki gerileme yüzde 1,18 olarak gerçekleşmiştir. Böylelikle, dayanıklı mal grubu fiyatlarında son yedi aylık dönemdeki toplam azalış 4,2 puana ulaşmıştır.

EKİM AYI FİYAT GELİŞMELERİ

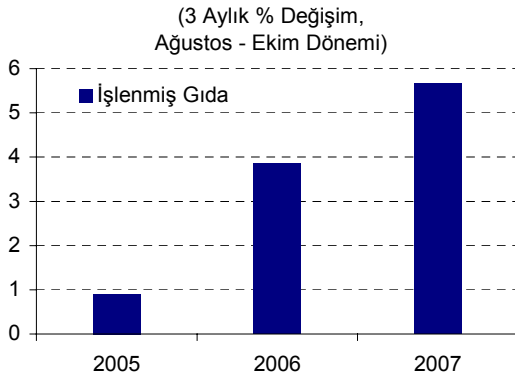
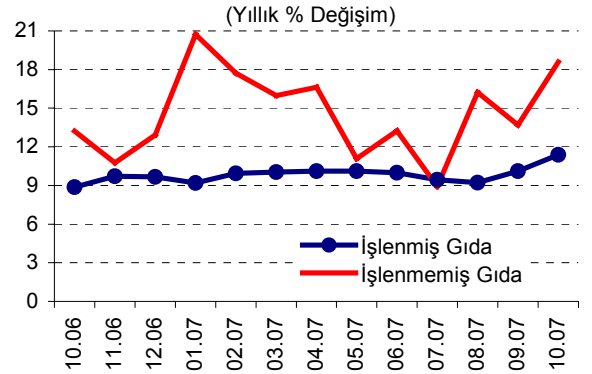
Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

5 Kasım 2007

	Aylık Yüzde Değişim		Yıllık Yüzde Değişim	
	Ekim 2007	Ekim 2006	Ekim 2007	Ekim 2006
TÜFE	1,81	1,27	7,70	9,98
1. Mallar	2,09	1,40	7,41	9,24
Enerji	0,10	0,40	4,82	8,98
İşlenmemiş Gıda	4,79	0,47	18,59	13,22
Enerji ve İşlenmemiş Gıda Dışı Mallar	1,86	2,00	5,04	8,24
Dayanıklı Mallar	-1,13	-0,02	-4,28	10,54
Altın Hariç Dayanıklı Mallar	-1,29	0,24	-5,47	5,91
Yarı Dayanıklı Mallar	2,42	3,03	4,32	7,02
Dayanısız Mallar	2,65	0,59	12,70	10,55
2. Hizmetler	1,06	0,94	8,53	11,90
Kira	1,49	1,66	16,89	19,62
Lokanta ve Oteller	1,54	1,21	9,73	14,01
Ulaştırma Hizmetleri	0,97	0,99	7,57	10,77
Diğer Hizmetler	0,62	0,50	4,89	8,35

Kaynak: TÜİK, TCMB.

Gıda ve alkolsüz içecekler grubu fiyatları Ekim ayında yüzde 3,41 oranında artmış ve yıllık enflasyon Eylül ayına kıyasla yaklaşık 3 puan yükselerek yüzde 14,71 oranına ulaşmıştır. Bu belirgin yükselişte 2006 yılı Ekim ayında işlenmemiş gıda fiyatlarının mevsimsel ortalamaların altında gerçekleşmiş olması etkili olmuştur. Baz etkisinin yanı sıra, olumsuz hava koşulları nedeniyle bakliyat ürünleri fiyatlarında gözlenen yüksek oranlı artışlar da işlenmemiş gıda fiyatları üzerinde etkili olmaktadır. Bu gelişmeler sonucunda işlenmemiş gıdada yıllık fiyat artışı yüzde 18,59 oranına yükselmiştir.

İşlenmiş gıda ürünleri fiyatları Eylül ayındaki yüksek seyrini Ekim ayında da sürdürmüş ve bu grupta yıllık enflasyon yüzde 11,37 oranına ulaşmıştır. Grup fiyatlarının son üç aydaki olumsuz görünümü önceki raporlarımızda sıklıkla vurguladığımız mevsim normalleri üzerinde seyreden hava sıcaklıkları ile kuraklık etkisini açıkça ortaya koymaktadır. Özellikle ekmek ve tahıl ürünleri, katı ve sıvı yağlar kalemlerindeki yüksek fiyat artışları dikkat çekicidir.

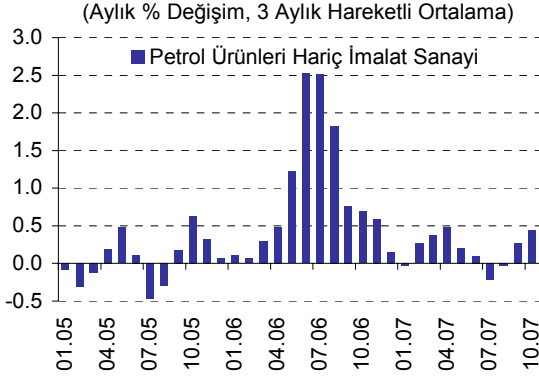
Ekim ayında, işlenmemiş gıda ürünleri fiyatlarını dışlayan özel kapsamlı göstergelerin tamamında yıllık artış hızının yavaşladığı görülmektedir. Bununla birlikte, kuraklık kaynaklı etkilerin işlenmiş gıda ürünleri fiyatları üzerinden özel kapsamlı göstergeleri olumsuz yönde etkilemesi gerileme eğilimini yavaşlatmaktadır.

EKİM AYI FİYAT GELİŞMELERİ

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

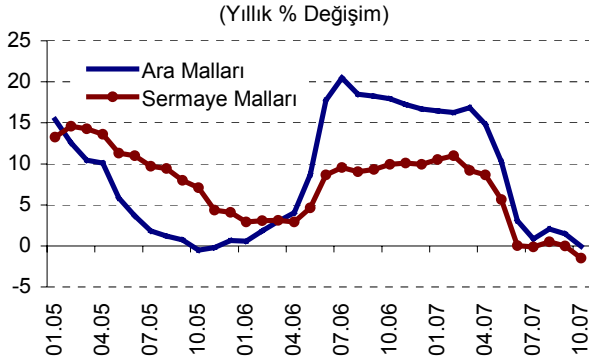
5 Kasım 2007

Ekim ayında üretici fiyatları yüzde 0,13 oranında düşmüş ve yıllık artış oranı yüzde 4,41 düzeyine gerilemiştir. Tarım fiyatları yıllık artış oranı ise yüzde 13,50'ye yükselmiştir.

Sanayi sektöründe gözlenen yüzde 0,47 oranındaki azalışta elektrik, gaz ve su kalemi fiyatlarında gözlenen düşüşün etkili olduğu görülmektedir. Diğer taraftan, gıda, giyim ve tekstil sektöründeki yükselişler sanayi ürünlerinin fiyatlarındaki azalışı sınırlamıştır.

Üretici fiyat endeksi MİGS sınıflamasına göre incelendiğinde, Ekim ayında dayanıksız tüketim malları dışındaki tüm kalemlerin fiyatlarında azalış gözlenmektedir. Dayanıksız tüketim malları fiyatlarındaki artışta gıda ürünleri ve içecek, giyim eşyası imalatı ve tekstil ürünleri fiyatlarındaki artışlar belirleyici olurken, bu kalemin yıllık artış oranındaki yükselişin devam ettiği görülmektedir. Diğer taraftan, döviz kuru gelişmelerine hassasiyeti yüksek olan ara malları fiyatlarında aylık yüzde 1,13 oranında düşüş gözlenirken, enerji fiyatlarında gözlenen düşüşte elektrik, gaz ve su kalemindeki azalış belirleyici olmuştur.

MİGS Sınıflamasına Göre ÜFE Gelişmeleri

Aylık Yüzde Değişim

	Eki-06	Kas-06	Ara-06	Oca-07	Şub-07	Mar-07	Nis-07	May-07	Haz-07	Tem-07	Ağu-07	Eyl-07	Eki-07
Ara Malları Fiyatları	0,37	-0,34	-0,57	-0,08	0,12	1,24	0,44	0,27	-0,13	-0,63	0,72	0,06	-1,13
Sermaye Malları Fiyatları	0,91	0,40	0,53	1,11	0,34	-1,41	-0,25	-0,64	-0,93	-0,27	0,43	-0,22	-0,59
Dayanıklı Tüketim Malları Fiyatları	1,85	0,94	-0,43	1,43	0,02	-0,48	-0,49	0,44	-0,46	-2,02	1,01	0,23	-0,02
Dayanıksız Tüketim Malları Fiyatları	0,96	-0,26	0,13	0,03	1,82	-0,30	1,28	-0,38	0,20	0,13	0,13	2,13	1,88
Enerji Fiyatları	-2,32	-1,80	1,53	-3,82	0,64	6,04	2,12	-0,54	-1,36	1,84	2,68	-0,32	-2,94

Kaynak: TÜİK, TCMB.

...TABLOLAR

Ekim Ayı TÜFE ve Alt Kalemler (Yüzde Değişim)					
	Ağırlık	2007		2006	
		Aylık	Yıllık	Aylık	Yıllık
TÜFE	100	1,81	7,70	1,27	9,98
Gıda ve Alkolsüz İçecekler	28,47	3,41	14,71	0,76	10,81
Alkollü İçecekler ve Tütün	5,06	0,00	10,06	0,01	10,21
Giyim ve Ayakkabı	7,86	8,22	3,80	9,67	2,12
Konut	16,62	0,65	8,30	1,29	13,44
Ev Eşyası	7,22	0,25	3,17	0,36	9,73
Sağlık	2,66	0,07	2,40	0,21	7,94
Ulaştırma	11,60	-0,41	2,86	0,08	8,96
Haberleşme	4,41	-0,02	-3,42	-0,18	1,18
Eğlence ve Kültür	3,16	0,26	-1,23	1,49	8,68
Eğitim	2,15	-0,19	6,07	-0,05	7,96
Lokanta ve Oteller	6,40	1,54	9,73	1,21	14,01
Çeşitli Mal ve Hizmetler	4,39	1,02	4,51	-0,06	15,30

Kaynak: TÜİK

Ekim Ayı ÜFE ve Alt Kalemler (Yüzde Değişim)					
	Ağırlık	2007		2006	
		Aylık	Yıllık	Aylık	Yıllık
ÜFE	100	-0,13	4,41	0,45	10,94
Tarım	18,17	1,28	13,50	-0,41	7,75
Sanayi	81,83	-0,47	2,38	0,65	11,51
Madencilik	1,49	3,82	11,17	-2,94	9,66
İmalat	74,49	0,11	2,75	-0,07	9,93
Enerji	5,85	-8,94	-4,59	11,97	37,78

Kaynak: TÜİK

Bu rapor, fiyat istatistiklerinin Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yayımlanmasını izleyen iki iş günü içinde yayımlanmakta ve TCMB'nin bir önceki ayın enflasyon rakamlarına ilişkin ilk görüşlerini ifade etmekte olup, resmi fiyat istatistiklerinin açıklanması ile Para Politikası Kurulu toplantısı arasında geçen süre zarfında aylık enflasyon gelişmelerinin kamuoyu tarafından daha sağlıklı biçimde yorumlanmasına katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.